

Van pleisters plakken naar wonden helen

Dialogoog in jongerenwerkplaats Blauwe Olifant Amsterdam

'We willen meer betekenen voor onze jongeren dan alleen pleisters plakken, we willen ook wonden helen'. Zo begon het gesprek tussen Marcel Toussaint, Tom Bouma en Hozan Zangana van jongerenwerkplaats de Blauwe Olifant in Amsterdam-West met Annelous de Vin en Willy van der Wind van de World Dialogue Foundation (WDF) eind 2007. In de eerste helft van 2008 leidde dat tot een introductie van de dialoog en de talking stick op de jongerenwerkplaats. Met bijzondere resultaten.

Stichting Blauwe Olifant Amsterdam begeleid vroegtijdig schoolverlaters, drop outs van 15 t/m 23 jaar, terug naar school, werk of leerwerktraject. De jongeren die vaak als ingewikkeld worden beschouwd leren niet alleen een vak in de techniek, maar er wordt ook serieus gekeken naar de problemen die deze jongeren vaak hebben.

Samen met de WDF heeft de Blauwe Olifant gekeken naar wat de beste aanpak is om de jongeren en de begeleiding met elkaar in gesprek te brengen en van daar uit met elkaar en zichzelf in contact te komen.

De WDF is een stichting die zich ten doel stelt de dialoog als in de wereld te verspreiden. Het hoge ideaal is dialoog voor wereldvrede. Vanuit dit ideaal worden nu maatschappelijke projecten in Nederland opgezet en begeleid. Daarnaast wordt de dialoog ook steeds meer in het bedrijfsleven toegepast.

Middels dialoog komen mensen op een wezenlijk niveau met elkaar in contact en is er ruimte om met elkaar te verbinden en dingen op te lossen. Enerzijds wordt de dialoog ingezet als middel voor verbinding, anderzijds om in contact met jezelf te komen en vanuit deze uitingsvorm te helen. Voor de dialoog gebruikt de stichting de zgn. talking stick. Een stokje dat symbool staat voor de principes van de dialoog en wat rond gaat in de cirkel van aanwezigen. Erkan (17): 'Ik weet niet, het is het kringetje. De stok is een soort opening, een soort microfoon. Ze luisteren naar wat je te zeggen hebt.'

De talking-stick is al eeuwen lang door vele Indiaanse stammen als een middel voor onpartijdig verhoor gebruikt. De talking-stick werd gewoonlijk in Raadcirkels gebruikt om te duiden wie het recht had te spreken. Op deze manier werd de stok van een individu tot een andere voorbijgegaan tot iedereen die wenste te spreken dit had gedaan. Door de WDF zijn de belangrijkste principes overgenomen en toegepast in allerhande omgevingen. Luciano (17): 'Je krijgt respect voor anderen. Mensen luisteren naar je en het helpt om regelmatig in een cirkel te praten'.

Dialogo plaatst de dingen en de mensen naast elkaar, in plaats van tegenover elkaar. Alfred (23): *'Er wordt met aandacht geluisterd in de cirkels, dat is anders dan bij het praten 's ochtends met de krant.'* Dialogo legt daarmee de basis voor betere communicatie, wederzijds vertrouwen en menselijk begrip voor het aanpakken van praktische en strategische onderwerpen. Murat (lasmeeester): *'Het roept een gevoel van kammeraadenschap op. Er worden dingen besproken die anders niet worden besproken.'*

Bij de Blauwe Olifant is begonnen met een korte introductie door facilitator Willy van der Wind van de Stichting WDF. Daarna is men direct zelf ermee aan de slag gegaan. Twee keer per week werd een groep van 5 jongeren bijeengeroepen in de cirkel. Alfred: *'In het begin is het eng, later werd het gewoon.'*

Doen en ervaren, dat is waar het over gaat met de dialoog en de talking stick. Het blijkt een soort van magisch te werken. Door de heel eenvoudige principes, komt het gesprek vanzelf op gang. Murat: *'Je merkt dat het steeds beter gaat, naarmate je het vaker doet.'*

Er is bij de Blauwe Olifant een eigen talking stick gemaakt. Wat het voorwerp ook is, het draagt respect voor vrijheid van meningsuiting en verzekert de spreker dat hij of zij de vrijheid en veiligheid heeft te zeggen wat in zijn of haar hart leeft, zonder angst dat het buiten de groep komt of dat er niet geluisterd wordt of dat hij of zij onderbroken wordt. Murat: *'Ik zou het zeker weer in andere omgeving willen toepassen als het mogelijk is. Ik denk dat het vooral werkt in schoolomgeving of iets als jongerenwerkplaats.'*

De Blauwe Olifant heeft, voor deze niet gemakkelijk sprekende doelgroep, speciale praatkaartjes met gespreksthema's ontwikkeld om de dialoog op gang te brengen. Onderwerpen als respect, samenwerken, toekomst, maar ook op tijd komen zijn praktische voorbeelden van thema's op de kaartjes. Luciano: *'De kaartjes helpen om te beginnen.'*

De jongeren geven aan dat het een heel ander gesprek geeft. Daar waar bij het gezamenlijk de krant lezen en het uitwisselen van de meningen de aandacht nog niet optimaal is, is er in de talking circle wel volledige aandacht. Luciano: *'Je begint over andere dingen te praten, over hoe het thuis is en zo. Ik hoop nu altijd dat ik wordt uitgenodigd.'*

De resultaten zijn precies wat de WDF beoogt: Er is meer onderling begrip gekomen. Het is duidelijk dat er in de circle anders gepraat wordt. Wat daar is besproken is veilig en blijft daar. Er is aandacht en er wordt naar elkaar geluisterd. Er komen mogelijkheden voor de betrokkenen om zichzelf verder te ontwikkelen.

Marcel is enthousiast: *‘Het werkt hier met deze zogenaamde moeilijke doelgroep . De jongeren worden meer open, wat er in enkele gevallen ook toe leidt dat zij bij de reguliere hulpverlening uitkomen en van daaruit zich verder kunnen ontwikkelen. Marcel is ook vastbesloten door te gaan met de verspreiding van de dialoogprincipes, ook buiten de Blauwe Olifant, nu deze na 8 jaar noodgedwongen ophoudt te bestaan. Vooral in het onderwijs, voor zowel leerkrachten als voor leerlingen en dus jongeren, vindt Marcel het een prachtig instrument. “Stel je voor dat de docent eens wezenlijk luistert naar de leerlingen in de klas”. “Jongeren hun stem teruggeven”. “Van erin stoppen naar eruit halen”.*

De talkingstick met de praat kaartjes

Voor meer informatie: Stichting World Dialogue Foundation
www.worlddialoguefoundation.com of Willy van der Wind (06 – 412 85 22)
Stichting Blauwe Olifant Amsterdam
Marcel Toussaint 06 481 39 555